

Гермүдиг хурдар, сәәнәр, килврәр бәрхми

(Чилгчнь).

Илг илгагьад оркна, тенднь кодлмш уга болад, хәрү күрч ирцхәнә, иигәд өдрән чиләцхәнә, әдн зугл негхи машин аца ачв. Иим йовдл өдр болгын гилтә болна.

Бичкүдин яель боли бичкүдин әдн гермүд бәрлгәнд бас күч-көлөн муугьар бүрдәгддз.

Нөкд-дөнъ болгч комбинатин предприятиесиг күццднь кодлгхми

Тосхлтд гидж гарч ирсн мөнъгиг дарунь олзлхин төлә, тосхлтин бәәри материал, түрүн болдж тоосх кедж гаргьдган йоста гидгәр бүрдәх кергтә. Әв-аргь бәәнә, болв зуг КПН-н кирзаводт, раствори узелд боли нань чиги цехет, балгэсна кесг тосхлтет еән гардач-әзн уга.

Раствори узелд кодлмшчирин күч-көлөн муугьар бүрдәдж, тосхлтин материал әрвәлхәр ноолдцхәхш. Әәмн-гәс хардг техник күңәгдхш. Цаглагь-ан кодлмшән әклхш. Улгүрнь, майин 21-д раствор зуурдг машинд, кодлмш-ән өрәл час оратдз әкль, кодлмш әк-ләд 45 минут болчкен цагт, түрүн машинд раствор ачв. Раствор зуурдг 5 машинәс кодлмш чилтл гурвхи машинь кодлв.

Дотл боли цемент зөбцхәхләрн, код-лмшчир зууран кесг тоосхин, чолу-ма хамхрха деерәгьбәр, әлс дамдждз йовцхана. Әднә хаалгынъ цеврлдж чиги болхми, әс гидж харгьа дел-гдз болхми. Кодлмшчирин икнкнъ шишлинь хувцн уга. Нам пүкнәс до-тл гаргьдз ачдг кодлмшчир резин госн угагьар кодлцхәнә.

Цемент боли нань чиги материал-муд әрвәлти гидж дууддзах плакате, лозунг раствори узелд уга. Кедж гар-гьддзах продукциянь чинр өбдлүлхәр ноолда кецхәхш. Муугьар шатачкен дотлар раствор зуурна. АТК-с ирсн самосвал машиндин зәрмнъ эвдркә ирцхәнә. Улгүрнь, «СЯ-95-86» но-мертә самосвал машинә бортиннь ардк өнцгнь уга бәәдз. «СЯ-95-90» номертә машинә ардк бортнь хаагд-хш. Иим болсн бийнъ, ән машинә шофер үр А. М. Дживаков, АТК-н диспетчерин загагьар, майин 20-д өдрин туршар раствор зөбв. «СЯ-95-85», «СЯ-34-94» боли «СЯ-39-01» номертә машиндин ардк бортень бас хаагддго болсн учрар, раствор ачсн газртан гооджад асхрад бәәв.

Кодлмшчирин дунд дөрлдән бүр-дәгдемн уга. Узмджин доск чиги уга. Кедж-күңәх кодлмшинъ нарядиг сар-рд хойрх бичнә. Тер учрар, кодлм-шчир эврәннь олх олврән чиги кедж-күңәсн кодлмшинъ кемджә чиги

— Иим йовдл гарад бәәдгнъ, ах прораб үр Кулаков кодлмшин өдр кодлмшт оньган өгхин орчд, әрkd оньган өгнә,—гидж нег дуугьар код-лмшчир герчлцхәнә.

— Сүрмүд Кулаков, Василенко боли тендлә әдл улсиг цааранднь тосхлт гардлгәнд бәәлгьдз болхий, угай? — гидж сурдгна...

медцхәхш.

«Ягьад ним болджахмб?» — гидж мастер үр Григорьевас сурхла, ән зәәмән хүмәд өврдж кель: — Одр болгын наряд бичәд ю кехь? Биди өдр болгын нег зүсн кодлмш кенәлм, кодлмшин үн боли ноормнъ сольгдхш. Улгүрнь, өрәл сардан миньгын кубометр раствор белден болхла миньгнә мөнъг авад бәәхугов...

Нег агрегатнь эврәннь смедән раствор икәр белдхлә наадк агре-гатнь багьар белден йилгьлтәг, нег кодлмшч сәәнәр кодлхлә, негнъ муугьар кодлнә. Энүнә йилгьбәг үр Григорьев ягьад әс меднә? Кен яма-ран кодлмш күңәсинъ тер өдр бол-гын бичдз, герин эрст өлгдз, әмтнд медүлх зөвтә. Ядхтан ним бичкн кергин бийнъ социалистическ дөрл-дә сәәнәр делгүрүлхд дөнъ болх зөв-тә.

Раствор кедж гаргьлгьна цехин гардач үр Эльвартынов боли мастер болдж кодлджәх үр Григорьев хойр өдр болгын дже-гигьад, кодлмшинъ өдр чилтл кодлцхәнә. Иигәд, өдр болгын хоюрн цаарандан кодлгд бол-хла, удан кодлдж чадигө. Нег смед-нъ үр Эльвартынов, хойрдгч смеднъ үр Григорьев кодлхлә зөхкми.

Эн растворн узелин өбр, халун уулар төмрбетонн конструкц кедж гаргьлгьна цех ниди джил әкддз тосхгддзагьад хайчкен учрар, цехин эрсн хамхрад унджана. Төмрбетонн конструкц кедж гаргьлгьна цехд кодлх нег генератор боли локомотив авч ирәд хайчкенас нааран кевтә бәәдз, дже-гигьад зеврәд, газрт булгддз оч. Иим үнтә машиндг әзн бишәр олз-хла, государствд иг гару өгхн лавта.

Балгэсна тосхлтин кодлмшт төмр-бетонн конструкц йир икәр кергүл-джәнә. Тосхлтин тиим материалг тосхлтин организаце Дивнә станцас зөбдз авч ирнә. Нам тиим холас авч ирхин орчд, балгэснд төмрбетонн кон-струкц кедж гаргьлгьна цех тосхад авхд дала ик цаг кергтә биш. Зуг та-нъгьчин тосхлтин трест ән кодлмшт оньган боли дөнъгән әрж биш өгх зөв-тә.

тоосх кедж гаргьв, өдрә кемджән болхла 8 миньгын тоосх бәәсмн. Майин 20-д өдрә кемджәгьән 6-н часин эргид кедж дуусв. — гидж үр Бадминов кель.

Тоосхин завод гарддзах улс су-лар кодлдж йовх учрар, ниди джи-ләс авн 12 өрк-бүл бәәх гер тосхл-гын дуусгад уга. Эн гериг цагланъ тосхдз, заводин кодлмшчириг орул-хми гидж ухалдзахми чиги уга.

Эн заводин кодлмшчир тоосх ша-тах бешүр гарачи нүүре зөбдз хай-цхана. Иим күнд кодлмшчир меха-низировать кегьад, кодлмшин күч-көлсинъ гингүлхәр седхш.

Тоосх боли черепиц кедж гаргь-лгьг күңлмүдтә болгьхин кергт, завод джилн туршарт зогел уга кодлх зөвтә. Дакад заводт бәәх пуг механизмиг сәәнәр олзлдж, Элет бал-гэсна тосхлтин кодлмшчир түргәр кех аргь хәәх кергтә.

☆☆☆

Тосхлгәнд боли тоосх келгнә заводт кодлджәх кодлмшчирин бәә-дл-джиргьлд тосхлгьна организа-цин гардачир килмджән өгчәхш.

Келхд, Элет балгэсна гостиниц тосхдзах кодлмшчир әәмшг уга-гьар кодлхин төрт төрүц оньган өгчәхш. Әдн гурви давхр герин, деешән гардг әәмшгтә давшулар, раствор зөбцхәнә. Тиим давшулар хальтрад киисдз одхд чиги магьд уга.

Тосхлтд кодлджәх улс өдртән ямаран кодлмш кедж күңәцхәхин наряд әс өгддг учрар, өдртән кодл-мшчир болгын кедү чиньгән көлснә мөнъг олсн чиги медцхәхш.

Хальмгин тосхлтин трест цуг ән деер келгдс дуту-дундсн цаг тү-дәл уга чикл кергтә. Тосхлтин код-лмшт өгдсн мөнъгиг ән джил кү-ңцднь олзлдж, балгэсна күч-көлсч-нриг гермүдәр теткх керг агьу ик чинр зүүджәнә.

Рейдин бригад:

А. Надбитов, тосхлтин 2-ч уп-равленә комсомольск организацин сегләтр.

К. Сармуткин, кирпич заводин комсомольск - багьчудин бригадин бригадир.

З. Толстолуцная, Н. Бузав, И. Виткалова, тосхлтин 1-ч, 2-ч управленьсин мастермүд.

Тосхлтин управленьсин кодлмшч-нр: модна урч **Б. Бормандинев**, чо-лучир **Н. Пасько, И. Тангитов**, шту-катурмуд **Н. Хонинова, С. Насунова, А. Шаранова**.

А. Енковская, Д. Г. Левандовская, санэпидстанцин кодләчир.

Ю. Козарев, ВЛКСМ-н балгэсна комитетин «Гийн кавалерин» шта-бин начальник.

Н. Бурулов, ВЛКСМ-н балгэсна комитетин «Гийн кавалерин» шта-бин член.

И. Кузьмин, таньгьчин профосо-ветин техническ инспектор.

И. Гладков, таньгьчин күңәгч комитетин ахлачин дарукин нөкд.

В. Данильченко, ВЛКСМ-н тань-гьчин комитетин инструктор.

В. Иванченко, КПСС-н балгэсна комитетин инструктор.

Н. Аржанцев, ВЛКСМ-н балгэсна комитетин инструктор.

Л. Кошенко, ВЛКСМ-н балгэсна комитетин бюрон член.

А. Васильев, А. Лопатина, А. Ро-манов, А. Савченко, И. Романов, В. Демьяновский, Н. Будников, Д. Сангаджиев, С. Байдыев, А. Дме-валдынов — таньгьчин «Совет-ская Калмыкия», «Хальмг үни» га-зетсин корреспондентир.

Тоосх кедж гаргьлгьг хойр холван икдүлх кергтә

Тоосх кедж гаргьлгьна заводт ко-длджәх кодлмшчирин күч-көлсчн-рин күч-көлсиг йир сулар бүрдәдж, дакад заводт бәәх механизмиг әзн кевәр олзлджамн уга. Тоосх хагсах хаша, цагланъ шавр авч әс ирдг, мастермүдт нөкд болх кодлмшчир уга болсн учрар өдр болгын өдрин өрәлд кодлцхәнә. Майин 21-д шофермүд цагланъ шавр әс авч ирсн учрар, прессмүд кодлл уга бәәв. Шавр зөб-лгьнә кодлмшт Элет балгэсна АТК-н ачлгьна хойр машин кодлнә.

Нег рейсд шавр ачад авч ирхд тави минут гарна, авч ирсн шаврар түүкә тоосх кедж гаргьлгьнд 20-25 минут кергүлгднә. Тингхлә, нам хойр машин биш нег машин кодлдж чадхми. Эскаваторщикүдин, шофермүдин кодлмшиг гарддз күн хәләхш. Тер

учрар, эскаваторин өбр кесг кубо-метр шавр овалгьгата болад, пресс-мүд көсрә зогсна. Шавр малтдз карьерәо таслвр уга нег джиисәр зөбхлә ним гаршго бәәсмн.

— 2-ч номертә СУ-н тоосхин заво-дт хагсалгьна 7-н хаша тосхдз өгх бәәсмн. Болв, ода күртл нег чиги хаша кегдәд уга. Тоосхин шавр зөбх кергтә болхла, шофермүдиг олдж болхш — гидж мастер үр Д. К. Ба-дминов кель.

Одгә цагт зурагьасн үлү кесг миньгын тоосх кедж гаргьхми гидж үр К. Сармуткина гарддзах комсо-мольск багьчудин бригад өбдм да-лгьвр авла, терүгән күңәхд ода бәәх хашас багьдджана.

— Ур Сармуткина гарддзах бригад майин 19-д 10 миньгын